

**ERKKI
MELARTIN.**

150

A decorative black line drawing of a vine with leaves and small flowers, arching over the number 150.

**JUHLAVUODEN TAPAHTUMAT:
ERKKI MELARTIN -SEURA RY.**

SISÄLLYSLUETTELO

Lämpimästi tervetuloa juhluvuoden tapahtumiin	2
Juhluvuoden ohjelma 2025	3
Juhluvuoden päähenkilö Erkki Melartin	9
Melartinista sanottua – nykypäivän näkökulma	12
Erkki Melartin -seura kutsuu	13

Esitteen tekijät

Teksti Tuire Ranta-Meyer

Kuvat Erkki Melartin -seura ry

Taitto Roosa Hiltunen, Tia Tast

LÄMPIMÄSTI TERVETULOA ERKKI MELARTIN 150 -JUHLAVUODEN TAPAHTUMIIN

Melartin syntymästä tulee helmikuun 7. päivänä 2025 kuluneeksi 150 vuotta. Vuonna 1997 perustettu Erkki Melartin-seura ry. haluaa nostaa koko juhlavuoden mittaan nimikkosäveltäjänsä elämäntyötä esiin sen ansaitsemalla tavalla ja koko laajuudessaan.

Melartin oli säveltäjäntyönsä ohella aktiivinen lähes kaikilla elämänalueilla. Hän oli kapellimestari, musiikinteorian ja sävellyksen-opettaja, nykyisen Sibelius-Akatemian rehtori ja sen kehittäjä. Hän oli suuri esteetikko, erittäin taitava piirtämään ja maalaamaan ja tunti erinomaisesti taidehistoriaa. Hänen ihanteellinen elämänasenteensa oli hyvin salliva, kanssaihmissiä ja erityisesti oman oppilaitoksen opiskelijoita rohkaiseva ja kannustava. Melartin rakasti puita ja tervehti aina kotiin tullessaan pihansa puita hellällä taputuksella, hän harrasti joogaa ja oli käytännöllisesti katsoen kasvissyöjä koko aikuisikänsä.

On etuoikeus olla tällaisen 125 vuotta sitten uransa aloittaneen säveltäjän ja henkisen suurmiehen vaikutuspiirissä vuonna 2025, nähdä miten hänen inhimillinen suhtautumisensa elämään yleensä ja maamme uusien muusikkosukupolvien kasvattamiseen erityisesti on välittynyt nykypäivän pedagogiseen kulttuuriin sekä olla mukana Suomen musiikkielämää intomielisesti vaalineen ja kehittäneen, mutta samalla hyvin kansainvälisen professori Erkki Melartinin juhlavuoden tapahtumissa.

”Nähdä hyvää kaikissa ja kaikessa”, oli Melartinin tunnuslause. Nähdään mekin vuonna 2025!

Tuire Ranta-Meyer

FT, MuM, dosentti, Melartin-seuran puheenjohtaja

JUHLAVUODEN OHJELMA 2025

HELMIKUU

6.2. Melartin-näyttelyn avajaiset, Kansalliskirjasto

7.2. Melartinin muotokuvan lahjoitus Sibelius-Akatemialle, R-talon konserttilämpö

7.2. Melartin-juhlakonsertti, Sibelius-Akatemian R-talo

9.2. ”Metsän polkuja.” Arabia kaikuu -liedkollektiivin konsertti, Sinebrychoffin museo

16.2. ”Stjärnor.” Arabia kaikuu -liedkollektiivin Iltapäiväkonsertti, Villa Gyllenberg

Ylen Melartin-juhlavuoden musiikkiohjelmaa

MAALISKUU

13.3. Lohjan kaupunginorkesteri ja Jyväskylän Sinfonia, Encore-sali Jyväskylä

14.3. Lohjan kaupunginorkesteri ja Jyväskylän Sinfonia, Laurentius-sali Lohja

15.3. Erkki Liikanen ja Tuire Ranta-Meyer keskustelevat Melartinista ennen konserttia

15.3. klo 19 Lohjan kaupunginorkesteri ja Jyväskylän Sinfonia, Tempeliaukion kirkko

18.3. Hyvinkään musiikkiopiston konserttiin johdatteleva tilaisuus, Hyvinkää-salin yleisölämpö

18.3. klo 19 Hyvinkään Orkesterin Melartin-juhlakonsertti, Hyvinkää-sali

19.3. Hyvinkään Orkesterin Melartin-konsertti, Tempeliaukion kirkko

21.3. Melartin-elämäkerran ”Niin nuori, niin palava” julkistamistilaisuus, Sibelius-Akatemian R-talo

22.3. Porvoonseudun musiikkiopiston Melartin-kamarimusiikkiviikonloppu

28.3. Erkki Melartinin sävellysluokka 1924 -konsertti Hakasalmen huvila, Helsinki

HUHTIKUU

12.4. po. "Speldosa - Soittorasias": Melartinin sävellyksiä nuorille soittajille ja laulajille, Villa Albert, Porvoo

17.4. "Mystisen äärellä" - Eveliina Sumelius-Lindblomin pianoesitys, Helsingin konservatorio

TOUKOKUU

18.5. Melartinin Koskenniemi-laulusarja. Helsinki Metropolitan Orchestra, Jaakko Kortekangas ja Metropolian laulajat ja alumnit, Temppeliaukion kirkko

Ylen Melartin-juhlavuoden ohjelmaa

KESÄKUU

5.6. Arabia kaikuu -festivaali "Elli, Aino ja Ture – ihminen laivan takana", Metropolian Kammarisali

6.6. Arabia kaikuu -festivaali "Pohjolan jumalattaret – lauluja myyttisistä naishahmoista", Arabian kirjasto

8.6. Arabia kaikuu -festivaali "Ihmisen syvin tarkoitus – teosofisia teemoja", Annalan huvila

JUHLAVUODEN OHJELMA 2025

HEINÄKUU

27.7. Savonlinnan musiikkiakatemian Melartin-konsertti, Melartin-sali Savonlinna

LOKAKUU

6.10. Seppo Tuomisen yleisöluento Melartinin tuntemattomista sävellyksistä, Järvenpään kirjasto

11.10. Oulun Tulindberg-viikon opettajakonsertti, Oulun konservatorio

Ylen Melartin-juhlavuoden ohjelmaa

MARRASKUU

3.–4.11. Henrik Järven mestari-kurssi ”Melartin & Palmgren 24 preludia”, Turun Taideakatemia ja Konservatorio sekä konsertti vk 48

17.–18.11. Henrik Järven mestari-kurssi ”Melartin & Palmgren 24 preludia”, Helsingin konservatorio ja Metropolia sekä konsertti vk 48

22.11. ”Minä uskon” -Melartin-konsertti, Ruusu-Ristin Sali Helsinki

JOULUKUU

8.12. Melartin & Palmgren 24 Preludia, Turun Taideakatemian ja Konservatorion opiskelijat -konsertti, Sibelius-museo

TAMMIKUU 2026

24.1. Ooppera Aino, ESMO ry:n
produktio, Mikkeli

29.1. Ooppera Aino, ESMO ry:n
produktio, Mikkeli

30.1. Ooppera Aino, ESMO ry:n
produktio, Mikkeli

31.1. Ooppera Aino, ESMO ry:n
produktio, Mikkeli

HELMIKUU 2026

6.2. Ooppera Aino, ESMO ry:n
produktio, Savonlinna

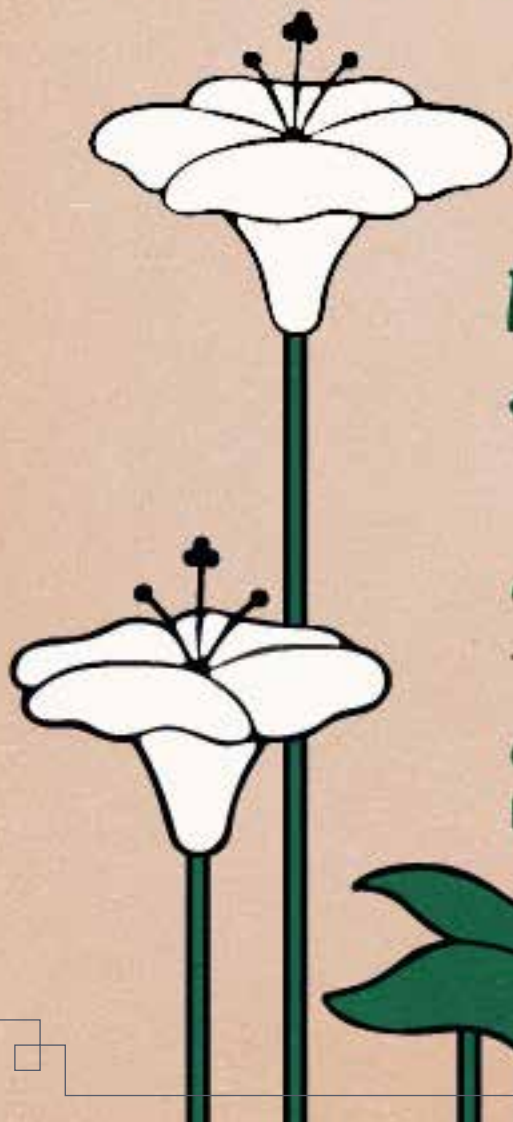
7.2. Ooppera Aino, ESMO ry:n
produktio, Savonlinna

Marko Hira

KOHTI KORKEUKSIA

ERKKI MELARTININ SÄVELTÄJÄTYÖ
JA MAAILMANKATSOMUS

MELARTIN

150

-juhlavuoden näyttely

6.2.–31.8.2025

Kansalliskirjaston Galleria

JUHLAVUODEN PÄÄHENKILÖ ERKKI (ERIK GUSTAV) MELARTIN

* 7.2.1875 Käkisalmen mlk – † 14.2.1937 Helsinki

Säveltäminen oli Erkki Melartinille (1875–1937) kaikki kaikessa, ja hän piti säveltäjän ammattiaan ainoana todellisena kutsumuksenaan. ”Jos vain saisin säveltää, se on päivittäinen rukoukseni”, hän kirjoitti 30-vuotiaana kirjeessään vanhemmilleen sairastuttuaan vakavasti tuberkuloosiin. ”En kestä sisäistä painetta räjähtämättä, jos en saa aikaa kirjoittaa ylös musiikkiani”, hän sanoi ystävälleen kiireisen konserttikauden jälkeen Viipurin sinfoniaorkesterin johdossa. Melartin oli uskollinen kutsumukselleen loppuun asti. Hän ei totellut lääkäreitään, vaan muutama viikko ennen kuolemaansa hän vielä nousi salaa sairasvuoteelta, meni työhuoneeseensa ja lukitsi oven säveltääkseen rauhassa.

Palavasieluinen ja äärimmäisen ahkera Melartin onnistui kuitenkin yhdistämään säveltämisen moneen muuhun työhön. Hän oli niin ammattimainen kapellimestari kuin synnynnäinen pedagogi ja organisaattorikin. Vuonna 1911 hänet kutsuttiin nykyisen Sibelius-Akatemian rehtoriksi ja tässä tehtävässä hän toimi vuoden 1936 loppuun: kauemmin kuin kukaan ennen häntä tai hänen jälkeensä.

Melartin oli kiehtova persoona, jonka elämänasenteeseen sairastelu ja kuoleman alituinen läheisyys antoivat hyvyyden, suopeuden ja lempeyden leiman. Hän opiskeli sävellystä Wienissä 1899–1901 arvostetun musiikinteorian professorin Robert Fuchsin johdolla ja asui tässä keisarillisessa kaupungissa juuri kun modernismi ja avantgarde murtautuivat esiin fin de sièclen tunnelmista. Hän näki Gustav Mahlerin siellä harjoittamassa ja johtamassa oopperoita, tutustui Carl Nielsenin ensimmäisen kerran Roomassa 1900 ja ystäväystyi hänen kanssaan uudelleen 1910-luvulla Tanskassa. Elokuussa

**1880-
LUKU** Melartin
sisaruksineen

1900 Melartin Wienissä
Mathausin kuvaamossa

1925 Erkki Melartin 50-vuotiaana työhuoneessaan
Helsingin musiikkiopistolla

1923 Melartin kohtasi nuoren fysiikan tohtori Werner Heisenbergin, joka vieraili Suomessa partiopoikaryhmänsä, ”Gruppe Heisenbergin” kanssa. Tulevan nobelisti Heisenberg, itsekin ammattitason pianisti, kunnioitti suomalaista tuttavaansa matkustamalla samana vuonna Münchenistä Berliiniin kuuntelemaan Melartinin sävellyskonserttia filharmonikkojen kanssa.

Kolme vuotta ennen kuolemaansa Melartin teki kahden kuukauden risteilyn Egyptiin, Intiaan ja Itä-Afrikkaan ylellisellä Gripsholm-risteilyaluksella. Hän halusi kokea aivan kaiken: kiipesi Kheopsin pyramidin huipulle, kolkutteli junassa 24 tuntia Bombaysta nähdäkseen Delhin ja Taj Mahalin Agrassa. Hän ei epäröinyt, kun tarjoutui mahdollisuus lentää 9-paikkaisella pienkoneella Nairobista Khartumiin.

Melartinin harrastukset ulottuivat piirtämisestä, maalaamisesta ja valokuvaamisesta taidehistoriaan, kirjallisuuteen, vieraisiin kieliin, filatelian ja puutarhanhoitoon. Vuosina 1917 ja 1937 hänellä oli taidenäyttely arvostetussa Salon Strindbergissä Helsingissä, ja vuonna 1928 hänen aforismikokoelmansa Minä uskon julkaistiin sekä suomeksi että ruotsiksi (myöhemmin myös tanskaksi ja viroksi). Idealismi ja vahva etiikka hallitsivat hänen maailmankatsomustaan, ja myöhempinä vuosinaan hän oli mukana, ei vain teosofiassa, vaan edelleen ruusuristilaisuudessa ja miesten ohella naisille avoimessa yhteisvapaamuurarien järjestössä. Sävellysoppilaina hänellä oli huomattavan paljon naisia, eikä hän varannut klassista musiikkia ainoastaan sivistyneistön harrastukseksi, vaan tuki musiikista kiinnostuneiden opintoja ja uraa taustasta riippumatta.

Melartinin muistosanoissa 15.2.1937 todettiin, että ”hän rakasti ylevällä tavalla isänmaataan ja että hänen suuri ihmisrakkautensa kohdistui kaikkiin: rikkaisiin ja köyhiin, ylhäisiin ja alhaisiin, terveisiin ja sairaisiin.” Ihmisenä ja säveltäjänä Erkki Melartin jätti meille suuren humanistin perinnön vaalittavakseen.

1893 Melartin musiikkiopistolaisten yhteiskuvassa

MELARTINISTA SANOTTUA – NYKYPÄIVÄN NÄKÖKULMA

"Melartin on hyvin romanttinen ja hyvin melankolinen. Suomen luonto saa hänet toisinaan maalaamaan ikään kuin vesivärein. Toisaalta hänessä on myös uhmaa, pohjoisen ankarien elinolojen aikaansaamaa sitkeyttä ja kovuutta."

–**Hannu-Ilari Lampila 25.3.1993 HS**

"Right now I have been taken with Erkki Melartin's work and have been savoring every minute of the time I have to listen and digest his music. I only wish I had more and that more was available."

–**Kevin Pearson 14.8.2009 USA**

"Kun Erkki Melartinin sävelruno Traumgesicht kolme vuotta sitten esitettiin Radion sinfoniaorkesterin konsertissa, huomattiin että unohduksista nousi väkevä orkesteriteos, Melartinin parhaimpiin kuuluva sävellys. Tämä todistaa, että musiikinhistoriamme merkisäveltäjiä kannattaa edelleenkin nostaa esiin Sibeliuksen varjosta. Silloin saattaa löytyä helmiä, kuten tämä Melartinin uhkeasti soiva sävelruno."

–**Samuli Tiikkaja 17.8.2016 HS**

ERKKI MELARTIN -SEURA KUTSUU

Erkki Melartin -seura ry. on aatteellinen yhdistys, jonka tavoitteena on edistää säveltäjä Erkki Melartinin tuotannon saamista kiinnostuneiden ulottuville, tukea Melartiniin kohdistuvaa tutkimus- ja julkaisutoimintaa sekä tehdä myös Melartinia tunnetuksi elävänä yksilönä ja erityislaatuisena persoonallisuutena.

Vuonna 1996 eli lähes 30 vuotta sitten toimintansa aloittanut Erkki Melartin -seura on hyvin aktiivinen ja saanut aikaan näkyviä tuloksia ja kuultavaksi musiikkia, jota ei nykyään elävillä ihmisillä ole koskaan ennen ollut mahdollisuutta kuulla. Melartin-seura jäsenyys antaa mahdollisuuden edistää Melartinin musiikin esittelemistä, mutta samalla se tarjoaa jäsenilleen myös harvinaisia esityksiä, esitelmiä ja muita jäsenetuja. Melartin-seuran jäsenet ovat aitiopaikalla aina, kun Melartinista on kysymys.

Tule mukaan toimintaan tai vain antamaan henkinen ja aineellinen tukesi Melartin-seuralle!

Jäsenmaksu on henkilöjäseniltä 20 € vuodessa, yhteisöiltä 40 €. Sen voi maksaa suoraan seuran tilille OP FI79 578055 2001 6894 ja merkitä viestikenttään oma sähköpostiosoite tai voi ottaa ensin yhteyttä seuran toimihenkilöihin.

Ole yhteydessä ja kysy lisää!

Puheenjohtaja Tuire Ranta-Meyer

Puhelin 050 526 2002

tuire.ranta-meyer@metropolia.fi

Sihteeri Heikki Poroila

heikki.poroila@gmail.com

Seuran verkkosivut, tapahtumat ja materiaalit löytyvät osoitteessa <http://erkkimelartin.fi/em>. Siellä on tarjolla myös äänitteitä (CD-levyjä), postikortteja, Melartin-postimerkkejä sekä Melartin-aforismikirja.

YHTEISTYÖSSÄ

KIITOKSET

William Thuring's stiftelse, Eugène, Elisabeth
och Birgit Nygréns stiftelse

Lisätietoa juhluvuoden
tapahtumista:
erkkimelartin.fi

